

महाराष्ट्र शासन
सार्वजनिक आरोग्य विभाग,
शासन निर्णय क्र. आरईएल १०, १००१/पु.क. १२४/सेवा-१
मंत्रालय, मंडई- ४०० ०३२
दिनांक ११ डिसेंबर, २००१

पुस्तावना :- बहुविध आरोग्य सेवा योजनांतर्गत कार्यरत असणा-या विस्तार
अधिकारी, [आरोग्य] या पदाची कर्तव्ये व जबाबदा-या भारत सरकार कडून
निश्चित करण्यांत आल्या असून राज्य सरकारने त्या स्विकृत केल्या आहेत.
शासन निर्णय :- बहुविध आरोग्य सेवा योजनांतर्गत आरोग्य सेवेतील आंगणवाडी

बंदल लक्षात घेता विस्तार अधिकारी [आरोग्य] या पदाची कर्तव्ये व जबाबदा-या
या निर्णयाद्वारे निश्चित करण्यांत आल्या आहेत.

विस्तार अधिकारी, [आरोग्य] या पदाची कर्तव्ये व जबाबदा-या
या शासकीयनिर्णया सोबत जोडलेल्या सहपत्राप्रमाणे आहेत.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

स्वाक्षरी/-

[र. ग. पवार]

महाराष्ट्र शासनाचे उपसचिव

दि. १२/१२/२००१
१२/१२/२००१

सन निर्णय क्र. आरईएस १०/१००१ /प्र. क्र. १२४/सेवा २ दि. ११.१२.२००१ चे

विस्तार अधिकारी [आरोग्य] यांच्या जबाबदा-या:-

पुत्तावना:- विस्तार अधिकारी [आरोग्य] हे सन १९८० मध्ये संघोपत समिती स्तरावर निर्माण झालेले असून पी. एम. एस. किंवा वरिष्ठ स्वच्छता किंवा आरोग्य सहाय्यक प्रा. आ. वैद्य यांच्या पदोन्नतीने भरण्यात येते. तालुका स्तरावर प्रा. आ. केंद्राच्या कार्यक्षेत्रात राबविण्यात येता-या सर्व कार्यक्रमांचा आढावा अधिकारी सेत असतात व ते योग्य मार्गदर्शन करतात.

आरोग्य सेवेत नवनवीन कार्यक्रमांचा समावेश होत असल्यामुळे विस्तार अधिकारी, [आरोग्य] यांच्या जबाबदा-या वाढलेल्या आहेत. त्याचप्रमाणे विशेष संश्लेषण प्रशिक्षण अंतर्गत मूल्यमापन करावयाचे आहे आणि म्हणून विस्तार अधिकारी [आरोग्य] यांच्या जबाबदा-या खालील प्रमाणे असता-यात.

- १] सर्व मौखिक माहितीचे अडवेल व नोंदवण्या तसेच सर्व आरोग्य कार्यक्रमांबद्दधी माहितीचे संकलन करून अर्थात ठेवणे.
- २] वैयक्तिक अधिकारी व जिल्हा विस्तार व माध्यम अधिकारी, यांच्यासम समन्वय साधून आपल्या कामाची जाणी करणे.
- ३] उपकेंद्र आणि प्रा. आ. केंद्र, ठिकाणे संबंधित नकाशे व आलेख ताब्यात आणणे व व्यवस्था करणे.
- ४] वैयक्तिक अधिकारी, प्राथमिक आरोग्य केंद्र, यांना निरनिराळ्या प्रशिक्षण कार्यात मदत करणे.
- ५] तालुका स्तरावर कूट कल्याण समितीचा तज्ञ म्हणून कार्य करणे.
- ६] प्रा. आ. केंद्र, क्षेत्रातील वेगवेगळ्या समित्यांची कार्य सुरवीत होण्याकरिता वैयक्तिक अधिका-यांनी मदत करणे.
- ७] वेगवेगळ्या संघीत व्यक्तींसाठी प्रशिक्षण आयोजित करणे.
- ८] जिल्हा विस्तार व माध्यम अधिकारी, यांच्या मदतीने गावात विखरित दाखीबंद प्रदर्शनी, व्याख्यान, नाटक इ. आयोजित करून भरपूर प्रमाणात प्रसिध्दी करणे.
- ९] कार्यक्षेत्रातील सर्व गावातील योग्य जोडण्यांची अंमलबजावणी माहिती ठेवणे आणि काही योग्य तो कार्यवाही करता येईल.
- १०] प्राथमिक आरोग्य केंद्राच्या कार्यक्षेत्रातील सर्व मौखिक माहितीवर प्रसिध्दी आणि मतपरिवर्तनीय कार्यक्रमांची जबाबदारी विस्तार अधिकारी, [आरोग्य] यांची जबाबदारी राहिल.
- ११] कार्यक्षेत्रातील सर्वोच्च कर्मचा-यांना आरोग्य शिक्षण मतपरिवर्तन इ. संश्लेषण करणे.
- १२] आरोग्य कर्मचारी व डेपो होल्डर्स कडे अतंजा-या गर्भनिरोधक साहित्याचा ताबा पडताळणी करणे.
- १३] ज्या लाभार्थीचे मतपरिवर्तन करणे खरोखर असते किंवा जे लाभार्थी सेवा घेण्यात तयार होत नाहीत असा लाभार्थीचे मतपरिवर्तनासाठी कर्मचा-यांना मदत करणे.
- १४] गावेत जाणा-या व गावेत न जाणा-या विखोरवधीन मूलामूलकरिता आरोग्य शिक्षण तभा आयोजित करणे तसेच: सर्व आरोग्य माहिती व शिक्षण साहित्याचा एक संघ ठेवणे.
- १५] कूट निवोजनाची जाणवती पद्धती अंमलबजावणी समायोजनी स्थानिक प्रदाती, नेते, शिक्षक गाव-निहाय यांची स्वतःच ठेवणे आणि कूट कल्याण कार्यक्रम यत्तकी पणे राबवि-ण्याकरिता त्यांची मदत घेऊन व त्यांना कार्यक्रमात सहभागी करणे करणे करावे.
- १६] तालुका स्तरावरील आरोग्य शिक्षण कार्यक्रमांचा कृतिआराखडा व नियोजन अडवा-तयार करावा व वाढ करवा.

- ૧૭] પ્રજનન વ બાળ આરોગ્ય કાર્યક્રમોમાં માહિતી શિક્ષણ વ સંપ્રેષણ કાર્યક્રમોએ સ્વોચ્છ અંતજાણની તનિવંધન : મૂલ્યમાન તાલુકાસ્તરાવર કરવે.
- ૧૮] સમાજાવા આરોગ્ય વિષયક ગરજા વ સમસ્યાંની માહિતી ધેવન ત્યાંના પંચાયત સમિતી પાતકોવર વિવિધ કાર્યક્રમ નિયોજનલાઠી વાપર કરવે.
- ૧૯] વિવિધ આરોગ્ય કાર્યક્રમો રાઢવિખ્યાકરિતા નિરનિરાઢયાં વિભાગાવા/સંસ્થાંવા સહભાગ લેવે.
- ૨૦] તાલુકા પાતકોવર લોજાંવા ગર જેનુસાર આરોગ્ય સંદેશ તપાર કરન યોગ્ય માધ્યમ માધ્યારે ડનતેઢડે વોહડડે.
- ૨૧] શીક્ષણ આરોગ્ય સમાજની કાર્યક્રમ કુતી ડોડન તપાર કરવ્યાકરિતા ક્ષેત્રિય અધિકારી, પ્રા.આ. સેંદ્ર. યાંના સંદેશ કરવે.
- ૨૨] વાલ વોલોઢો કાર્યક્રમના પ્રા.આ. સેંદ્ર. સ્તરાવર વેપકિય અધિકારી, યાંવાણી તપાર કરવે. સાધુન કાર્યક્રમ વ્યવસ્થિતવે રાઢવિવે.
- ૨૩] નવીન કુલડોની શીડ વોહિલેડે નિયોજન તાલુકાસ્તરાવર કરવે.
- ૨૪] પ્રા.આ. સેંદ્ર. સ્તરાવર રાહિલ્યા કામાવા અલવાલ તપાર કરન વરિષ્ઠાંના તપાર કરવે.
- ૨૫] ગ્રામપંચાયત પાતકોવર વાંની કુલડોવરજાલાલ માહિતી ધેવન મુટી આલડડવાલ ત્યા દૂર કરવ્યાલાઠી માહિતી કરવે.
- ૨૬] ડનન મુટુ વ ડતર વિવનવિવિધ આલડેવારોવી નોંડ ધેવન ત્યાવા ડપયોન પ્રાથમિક આરોગ્ય સ્તરાવર નિયોજન કરવ્યાકરિતા વરવે.
- ૨૭] અંગવઢાડો/વાલવાડોના ઢેડ લેવન કુલડોવર મૂલાંલાલ માહિતી ધેવન ત્યાલ સતવા ગટ વિકાસ અધિકારી, યાંના તપાર કરવે.

महाराष्ट्र विकास सेवेत पदोन्नतीचा मार्ग, शैक्षणिक पात्रता व वेतनश्रेणी

सर्व्ग	आरोन्य (जिल्हा तारीक सेवा)	(जिल्हा) कृषी (जिल्हा) तारीक सेवा)	कार्यकारी (जिल्हा) ग्रामविस्तार (जिल्हा) तारीक सेवा)	समाजकल्याण (जिल्हा) तारीक सेवा)	शिक्षण (शिक्षकेतर) (जिल्हा) तारीक सेवा)	पशुधन (जिल्हा) तारीक सेवा)	(जिल्हा) सांख्यिकी (जिल्हा) सेवा)	सिचिकवनीय (जिल्हा) सेवा)
पद	आरोन्य पदक्षेपक (विस्तार) श्रेणी 1	कृषी अधिकारी (विस्तार) श्रेणी 1	विस्तार आधिकारी पंचायत श्रेणी 2	आणखडी पदक्षेपका	वरिष्ठ शिक्षण विस्तार आधिकारी श्रेणी 2	सहा. पशुधन विकास आधिकारी श्रेणी 1	आधिकारी श्रेणी 2	कक्ष आधिकारी श्रेणी 1
शैक्षणिक पात्रता सरळसेवा)	बीएससी व एक वर्ष बहुउद्देशीय आरोन्य सेवक किंवा स्वच्छता विरीक्षक पाठ्यक्रम	बीएससी (कृषी)	कोणत्याही शास्त्रेची कोणत्याही शास्त्रेची पदवी	कोणत्याही शास्त्रेची पदवी	शिक्षणशास्त्र शास्त्रेची पदवी	पशुधनशास्त्र शास्त्रेची पदवी	कोणत्याही शास्त्रेची पदवी	कोणत्याही शास्त्रेची पदवी
वेतनश्रेणी 5 व्या वेतन	5000.150.8000	6500.200.10500	5000.150.8000	4500.125.7000	5000.150.8000	5500.175.9000	5000.150.8000	5500.175.9000
आयोनानुसार								
वेतनश्रेणी 6 व्या वेतन	9300.34800	9300.34800	9300.34800	9300.34800	9300.34800	9300.34800	9300.34800	9300.34800
आयोनानुसार	श्रेणीवेतन 4200	श्रेणीवेतन 4400	श्रेणीवेतन 4200	श्रेणीवेतन 4100	श्रेणीवेतन 4200	श्रेणीवेतन 4300	श्रेणीवेतन 4200	श्रेणीवेतन 4300
एकुण पदक्षेपका	910	821	821	416	416	350	716	614
महाराष्ट्र विकास सेवेतील टक्केवारी	0	20	40	10	5	5	5	15
रचनार विकास सेवा	नाही	कृषी विकास सेवा नाही	नाही	नाही	शिक्षण विकास पशुधन विकास सेवा	नाही	नाही	नाही